

Redegørelse til Folketingets Boligudvalg om Kort- og Matrikelstyrelsens prispolitik

1. Indledning
    - 1.1 Baggrund for redegørelsen
    - 1.2 KMS's målsætning og opgaver
  2. Prispolitiske retningslinier for KMS
    - 2.1 Generelle prispolitiske principper
    - 2.2 Rabatter
    - 2.3 Prisfastsættelse med udgangspunkt i datasamlinger
  3. Udmøntning af de prispolitiske retningslinier for KMS
    - 3.1 Kategorisering af KMS's produkter og ydelser
    - 3.2 Fastsættelse af brugerbetalingsandele
  4. Procedure ved prisfastsættelse, prisregulering og efterkalkulation
  5. Formidling
  6. Ændringer af prispolitiske retningslinier
- Bilag 1: KMS's produkter og ydelser opdelt på datasamlinger med brugerbetaling pr. 1. januar 2003
Bilag 2: Gratisprodukter pr. 1. januar 2003

1. Indledning

1.1 Baggrund for redegørelsen

Denne redegørelse erstatter den tidligere redegørelse til Folketingets Boligudvalg om Kort- og Matrikelstyrelsens prispolitik af 25. januar 1990 (Bilag nr. 72 af 29. januar 1990).

Baggrunden for redegørelsen i 1990 var et tilsagn fra den daværende boligminister til Boligudvalget under 1. behandling af forslag til lov om Kort- og Matrikelstyrelsen den 20/1 88 (Spalte 5254 i Folketingstidende 2. samling 1987/88) og bekræftet i svar af 21.3.88 på Boligudvalgets spørgsmål af 23. 2.88 om, "at en redegørelse for Kort- og Matrikelstyrelsens prisfastsættelsesprincipper vil blive tilsendt Folketingets Boligudvalg, inden disse principper sættes i kraft".

Kort- og Matrikelstyrelsen fulgte principperne i 1990- redegørelsen til og med finansåret 2000, idet **Statsrevisorerne** på baggrund af Rigsrevisionens beretning nr.12/98 om KMS, oktober 1999, bl.a. bemærkede følgende: **”Statsrevisorerne påtaler, at by- og boligministeren til Kort- og Matrikelstyrelsen har delegeret kompetencen til at beslutte hvilke KMS-produkter, der kan udbydes gratis eller til salg, og kompetencen til at fastsætte regler om betaling herfor – til trods for, at denne delegation er i direkte modstrid med bemærkningerne til KMS-loven.”**

Ministeren erkendte i redegørelse af 3. marts 2000 til Statsrevisorerne, at der var sket en delegation i modstrid med KMS-loven og lovede at udarbejde nye administrative forskrifter (bekendtgørelser og en Vejledning) samt orientere Rigsrevisionen og Folketingets Boligudvalg om de nye principper.

På grund heraf begyndte By- og Boligministeriet i samarbejde med KMS at udarbejde de krævede betalingsregler og tilhørende bekendtgørelser.

I henhold til aftale med By- og Boligministeriet har KMS allerede fra finansåret 2001 anvendt de principper, som fremgår af redegørelsen .

I perioden 2000-2001 orienteredes Rigsrevisionen løbende om By- og Boligministeriets forslag og primo november 2001 var redegørelsen og de tilhørende bekendtgørelser færdigudarbejdede. Ligesom der var udarbejdet et udkast til vejledning om udmøntning af de prispolitiske retningslinier fra redegørelsen.

Oversendelse af redegørelsen til boligudvalget blev imidlertid forsinket pga. regeringsskiftet, idet KMS var flyttet til Miljøministeriets ressort. Efterfølgende blev prisredegørelsen forsinket af budgetanalysen af KMS i foråret 2002, da denne analyse kunne medføre ændringer i vejledningen. Rigsrevisionen blev orienteret om forsinkelsen i brev af 8. februar 2002 fra Miljøministeriet.

Kompetencen til at beslutte hvilke KMS-produkter, der kan udbydes gratis eller til salg og til at fastsætte regler om betaling herfor, tilbageføres til ministeriet ved udstedelse af ny bekendtgørelse om henlæggelse af opgaver og beføjelser til Kort- og Matrikelstyrelsen samt af ny bekendtgørelse om salg af Kort – og Matrikelstyrelsens produkter og ydelser m.m. og om betaling herfor.

Derudover har Miljøministeriet revideret By- og Boligministeriets vejledning til KMS om udmøntning af de prispolitiske retningslinier fra redegørelsen. I vejledningen beskrives proceduren for prisfastsættelse, efterkalkulation, prisregulering mv.

I henhold til vejledningen skal KMS på grundlag af regnskabet hvert år kort redegøre for anvendelsen af vejledningen over for miljøministeren med henblik på opnå godkendelse af produktbudgettet og prisfastsættelserne i KMS.

Nærværende redegørelse vil sammen med Miljøministeriets vejledning om KMS's priser og produkter blive offentliggjort på KMS's hjemmeside (www.kms.dk) sammen med en oversigt over arten og omfanget af gratis produkter mv. En oversigt over priser og produkter ajourføres desuden løbende på KMS's hjemmeside. Endvidere vil en oversigt over satserne på gebyrområdet fremgå af de årlige finanslove samt af KMS's hjemmeside.

Endelig vil Folketinget via de årlige bevillingslove blive orienteret om ændringer i de prispolitiske principper og bestemmelser i forhold til nærværende redegørelse.

1.2 KMS's målsætning og opgaver

Kort- og Matrikelstyrelsen (KMS) er oprettet ved lov om Kort- og Matrikelstyrelsen (lov nr. 749 af 7. december 1988). Loven trådte i kraft den 1. januar 1989, hvor KMS blev etableret som statsvirksomhed. KMS's virksomhed er finansieret dels ved offentlige bevillinger, dels ved opkrævning af brugerbetaling.

KMS er central myndighed for opmåling, kortlægning og matrikel- og landinspektørvæsen. KMS koordinerer derudover den offentlige opmåling, kortlægning og registrering af stedbestemt information. KMS's arbejdsområder er Danmark, Grønland, Færøerne og farvandene heromkring. KMS er ligeledes sektorforskningsinstitution for kort- og geodataområdet.

I 2001 blev der konstateret svigtende indtægter på de brugerbetalte produkter. Der blev derfor i foråret 2002 iværksat en budgetanalyse med deltagelse af Finansministeriet, Miljøministeriets departement og KMS.

Budgetanalysens konklusion var, at KMS varetager opgaver, der har stor betydning for det danske samfund, ikke mindst i

forhold til potentialet i udviklingen af digital forvaltning. Lov om KMS er således stadig grundlaget for KMS's virke. Men KMS skal i de kommende år primært fokusere på at vedligeholde og sikre den digitale infrastruktur på kort- og geodataområdet.

KMS's vision er at gøre den stedbestede information til et dagligdags redskab for borgere, virksomheder og den offentlige sektor. Et redskab, der synliggør oplysninger og kæder dem sammen i meningsfulde helheder, så stedbested information kan anvendes i langt flere sammenhænge end hidtil.

KMS's opgaver er fastlagt i loven om KMS. I bemærkningerne til loven om KMS er anført, at virksomheden sideløbende med udførelsen af de pålagte myndighedsopgaver skal fungere som en effektiv markeds- og servicevirksomhed. KMS's produkter og ydelser kan derfor opdeles i to hovedgrupper:

A. Myndighedsopgaver, som er de opgaver, som KMS *skal* udføre i henhold til lov om KMS. Det er karakteristisk for myndighedsopgaverne, at de har generel karakter og bidrager til at øge samfundsnyttens ved anvendelsen af kort- og geodata.

KMS *skal* således

- realisere samordningen af den offentlige aktivitet på kort- og geodataområdet
- kunne levere landsdækkende produkter, der udgives løbende eller med stor kontinuitet
- kunne levere produkter til brug for andre offentlige myndigheder, som er fastlagt ved lov, aftale eller pr. kutymer
- i matriklen kunne registrere oplysninger for andre myndigheder
- kunne yde rådgivning og konsulentbistand i spørgsmål, der falder inden for styrelsens kompetence

Myndighedsopgaverne kan yderligere opdeles, jf. model beskrevet i afsnit 3.1.

B. Øvrige opgaver, som er de opgaver, som KMS *kan* udføre i henhold til lov om KMS. Det er karakteristisk for denne opgavetype, at den finder sted i naturlig forlængelse af KMS's myndighedsopgaver. Ved denne type opgaver er KMS ikke forpligtet til en løbende ajourføring og vedligeholdelse af produktet. Disse opgaver skal kunne udgå af pro-

duktionen samtidig med, at de opgaver, der er pålagt KMS på myndighedsområdet, fortsat varetages.

KMS kan således

- påtage sig at udvikle og levere særlige produkter i form af specialopgaver på områder, hvor der er fri konkurrence.

En oversigt over KMS's standardprodukter og -ydelser findes på KMS's hjemmeside på internettet (www.kms.dk). Listen ajourføres løbende.

2. Prispolitiske retningslinier for KMS

2.1 Generelle prispolitiske principper

Udgangspunktet for prisfastsættelse er de generelle regler i staten samt særregler for KMS, som fremgår af loven om KMS og bemærkninger hertil.

Ifølge lov om KMS beslutter Miljøministeren, hvilke af Kort- og Matrikelstyrelsens produkter, der kan udbydes til salg, jf. oversigten i afsnit 3, type I – IV.

Ved prisfastsættelsen skelnes der mellem myndighedsopgaver og øvrige opgaver, jf. afsnit 1.2.

De overordnede principper, der lægges til grund ved prisfastsættelsen i KMS, kan opstilles som følger:

A. Myndighedsopgaver

- For nogle myndighedsopgaver opkræves gebyr i henhold til særlig lovhjemmel. Det gælder for gebyrfinansierede opgaver, at gebyrerne skal give fuld dækning af de langsigtede gennemsnitsomkostninger, der er forbundet med området, men ikke må give overdækning af disse, med mindre der er tale om afgifter/gebyrer af skattemæssig karakter.
- Det gælder som udgangspunkt for ikke-gebyrfinansierede produkter og ydelser, at så stor en del af udgifterne som muligt skal søges dækket ved brugerbetaling, jf. bemærkninger til forslag til lov om KMS. Der kan ikke fastsættes priser, der medfører en brugerbetaling på mere end 100% af de langsigtede gennemsnitsomkostninger for de enkelte datasamlinger. KMS kan dog inden for denne kategori udlevere sine produkter gratis eller

sælge dem til priser, der er lavere end de langsigtede gennemsnitsomkostninger, når særlige grunde, f.eks. samfundsmæssige hensyn eller internationale aftaler, tilsiger det.

- Det gælder for matrikel- og fikspunktregisterprodukter, søkortrettelser og for ajourføring af et digitale matrikelkort, hvis kortet er erhvervet af den offentlige myndighed, at data stilles gratis til rådighed, men at omkostninger ved distributionen i bred forstand skal dækkes i forbindelse med salget.

B. Øvrige opgaver

- Indtægter fra salget skal mindst dække de langsigtede gennemsnitsomkostninger.

Udmøntningen af ovenstående principper sker i form af fastsættelse af brugerbetalingsandele for de enkelte datasamlinger, jf. afsnit 3.

Der gælder derudover følgende generelle principper:

Der må ikke ske prisdifferentiering mellem kunder ved levering af identiske ydelser eller produkter. For identiske produkttyper, der vedrører forskellige geografiske områder, tildeles der samme enhedspris, uanset eventuelle forskelle i produktionsomkostninger mellem geografiske områder.

2.2 Rabatter

I henhold til lov om KMS skal KMS fungere som en effektiv markeds- og servicevirksomhed. Der kan i den forbindelse under nærmere fastlagte vilkår ydes rabat.

Forudsætningen for at yde rabat er, at principperne for prisfastsættelse i øvrigt bliver overholdt. Det indebærer blandt andet, at den fastlagte brugerbetalingsandel for datasamlinger, jf. afsnit 3.2, skal opnås inklusiv ydede rabatter. Endvidere gælder, at rabatter kun kan ydes efter faste retningslinier, jf. bilag 3.

KMS kan blandt andet yde mængderabat, forhandler/partnerabat og samordningsrabat. Der kan ikke ydes rabat på områder, der er finansieret ved opkrævning af gebyr, jf. afsnit 3.

2.3 Prisfastsættelse med udgangspunkt i datasamlinger

KMS er i henhold til loven forpligtet til at omlægge Danmarks stedbestede informationer til edb. KMS har derfor

arbejdet for at fremme digitalisering. Det gælder især inden for de områder, der omtales i loven, såsom geodæsi og opmåling, kortlægning samt data om ejendomsdannelse.

Arbejdet har taget udgangspunkt i opbygning af datasamlinger. Der er i den forbindelse lagt vægt på at sikre robuste og fremtidssikre datastrukturer, bl.a. ved standardiseringer.

Ensartede, landsdækkende og ajourførte datasamlinger har stor samfundsmæssig betydning som grundlag for information, analyse og registrering. Ved overgangen til år 2001 var de store landsdækkende samlinger af stedbestemt information overført til digital form. KMS's produkter og ydelser er baseret på disse datasamlinger, jf. oversigten i afsnit 3.

Datasamlingernes data kan anvendes til en mangfoldighed af forskellige produkter og sammenstillinger. Det er af denne grund ikke muligt at opgøre de direkte omkostninger for det enkelte produkt. Registrering af udgifter (og indtægter) kan kun meningsfuldt ske for grupper af produkter, som produktionsmæssigt er beslægtet, dvs. datasamlinger.

Prisfastsættelsen af KMS's produkter og ydelser tager derfor udgangspunkt i beregning af de langsigtede gennemsnitsomkostninger ved den enkelte datasamling. For hver datasamling fastsættes indledningsvis en beregningsperiode, der som udgangspunkt vil være en syvårig periode (fire års regnskabsdata og tre års budget). Omkostningsberegningen kan dog under særlige omstændigheder, ved store investeringer med lang forventet brugstid, gennemføres over en længere periode end den angivne.

Ved anvendelse af datasamlingerne som udgangspunkt for de økonomiske registreringer skabes endvidere større sikkerhed for, at der er sammenhæng i de økonomiske registreringer over en årrække. Der vil på kort sigt ske en udvikling og udskiftning i enkeltprodukterne, men datasamlingerne forventes at bestå, som en del af den infrastruktur på kort- og geodataområdet, som KMS ifølge loven skal vedligeholde og videreudbygge.

Datasamling – definition og beskrivelse

En datasamling består af data, som tilvejebringes i en sammenhængende produktionsproces. *En database* er en datasamling på digital form.

At stedbestemt information i dag findes i digital form, øger mulighederne for frembringelse af produkter og ydelser, der til enhver tid modsvarer det aktuelle brugerbehov. Produkter og ydelser vil således variere betydeligt.

Den digitale form giver mulighed for, at data kan leveres på forskelligt medie: papir, plast, diskette, cd-rom, e-mail osv. Levering på papir er således én ud af flere muligheder.

Den digitale form giver desuden mulighed for let kopiering af data. KMS kan i henhold til gældende lovgivning om ophavsret (lov om ophavsret nr. 395 af 14. juni 1995, bekendtgørelse af lov om ophavsret nr. 706 af 29. september 1998) selv opstille de rettigheder, hvormed KMS vil videregive sine data. KMS's produkter udbydes med forskellige fastlagte rettigheder, afhængigt af anvendelsesformål, antal brugere, anvendelsesperiodens længde, adgang til videresalg m.v.

Den digitale form giver endvidere mulighed for at videregive dele af data, som tidligere udgjorde ét samlet geografisk kort, f.eks. vejtemaet. Ud fra de samme grundlæggende data kan der således udarbejdes en række forskellige produkter, som varierer med hensyn til rettigheder, omfang (f.eks. et enkelt tema), leveringsform, betalingsform m.v.

Produkt – definition og eksempel

Et produkt fremstilles som et bearbejdet eller ubearbejdet udtræk fra én eller flere datasamlinger. Et produkt kendetegnes ud over data af en tilknyttet rettighed og en bestemt leveringsform. *En ydelse* kendetegnes ved at være opgjort på timebasis.

Et produkt kan *eksempelvis* bestå af et dataudtræk på papir fra den topografiske grundkortdatabase, der gengiver et bestemt geografisk område, og hvor retten til at bruge data alene gælder i en afgrænset tidsperiode.

3. Udmøntning af de prispolitiske retningslinier for KMS

3.1 Kategorisering af KMS's produkter og ydelser

KMS's produkter og ydelser omfatter et meget bredt og forskelligartet produktsortiment inden for stedbestemt information.

Produkter og ydelser kan opdeles i myndighedsopgaver og øvrige opgaver, som beskrevet i afsnit 1.2.

Der er udviklet en model, der yderligere opdeler KMS's produktsortiment efter, hvor stor en andel af omkostningerne brugeren skal betale, jf. nedenfor. Modellen er blandt andet baseret på en afvejning af samfundsnyttens og muligheden for en ren bruger-/markedsræssig finansiering af de enkelte opgavetyper.

A. Myndighedsopgaver kan opdeles i

- I. Myndighedsopgaver uden brugerbetaling
- II. Myndighedsopgaver med fuld omkostningsdækning
- III. Myndighedsopgaver med delvis brugerbetaling
  1. Myndighedsopgaver med nedsat brugerbetaling
  2. Myndighedsopgaver med betydelig nedsat brugerbetaling

B. Øvrige opgaver med minimum fuld omkostningsdækning

- IV. Øvrige opgaver med minimum fuld omkostningsdækning

3.2 Fastsættelse af brugerbetalingsandele

Ovenstående opdeling af KMS's myndighedsopgaver og øvrige opgaver i forskellige opgavetyper er bestemmende for, hvor stor en andel af de samlede omkostninger brugerne skal betale (brugerbetalingsandele), jf. efterfølgende oversigt.

Kategorisering af KMS's produkter og ydelser		Datasamlinger	Brugerbetaling	
A. Myndighedsopgaver	Type I. Myndighedsopgaver uden brugerbetaling	Fikspunkt-databasen Matrikelregister-databasen Datasamling omfattende Søkortrettelser Ajourføring af det digitale matrikelkort for offentlige myndigheder, der har erhvervet kortet	0% brugerbetaling	
	Type II. Myndighedsopgaver med fuld omkostningsdækning	Matrikulære godkendelser (gebyrer) Distributionen af datasamlinger hvor data er gratis Rekvirerede myndighedsopgaver, hvor data er gratis eller hvor data sammenstilles fra databaser med brugerbetaling	100% brugerbetaling	
	Type III. Myndighedsopgaver med delvis brugerbetaling	1. Myndighedsopgaver med nedsat brugerbetaling (75%)	Topografiske datasamlinger mv. (TOP10DK, og afledte datasamlinger)	75% brugerbetaling
			Matrikelkort-databasen mv. (Det digitale Matrikelkort og afledte datasamlinger, måloplysninger)	
		2. Myndighedsopgaver med betydelig nedsat brugerbetaling (25%)	Søkort-database/nautiske publikationer	25% brugerbetaling
Grønlandske land- og søkort Færøske land- og søkort				
B. Øvrige opgaver	Type IV. Øvrige opgaver med minimum fuld omkostningsdækning	Specielt udviklede datasamlinger i konkurrence.	Min. 100% brugerbetaling	

Eksempler på produkter/ydelser fremgår af bilag 1 og 2.

I det følgende gennemgås den konkrete udmøntning af prispolitikken i form af fastsættelsen af brugerbetalingsandele for de enkelte datasamlinger. Udover de ovennævnte opgavetyper opkræver KMS desuden udstykningsafgift i henhold til lovbekendtgørelse nr. 42 af 22. januar 1998 om afgift ved udstykning m.m. Udstykningsafgiften er en fiskal afgift, der direkte tilfalder statskassen, og som ikke indgår som indtægt i KMS. Afgiften fremgår derfor ikke af oversigten.

Type I. Myndighedsopgaver uden brugerbetaling

KMS er i henhold til lov om KMS pålagt en række myndighedsopgaver, der er fuldt ud bevillingsfinansieret. Opgaverne har en grundlæggende karakter i forhold til samfundets infrastruktur.

Myndighedsopgaver omfatter vedligeholdelse og opbygning af 3 datasamlinger (fikspunktregistret, matrikelregistret og søkortrettelser). Søkortrettelser udarbejdes løbende og udsendes skriftligt til abonnenter mod betaling for distributionsomkostningen. Da udarbejdelsen sker digitalt, påfører det ikke KMS ekstra omkostninger tillige at formidle oplysningerne digitalt via internettet. Af samme grund benytter KMS internettet til gratis formidling af søkortrettelser med hurtig tilgængelighed for brugerne og dermed øget søsikkerhed til følge.

Ved salg af nuværende data fra matrikel- og fikspunktsregistre, samt ajourføring af det digitale matrikelkort for offentlige myndigheder, der har erhvervet kortet, samt visse nøgler såsom f.eks. matrikelnummeret, sker der ingen brugerbetaling for selve data. Der skal derfor kun ske dækning af omkostningerne til distribution.

KMS's myndighedsopgaver omfatter endvidere tværgående koordination og samordning af en række offentlige aktiviteter vedr. opmåling, stedmæssig registrering og kortlægning. Desuden kan KMS fastlægge standarder og normer på kort- og geodataområdet. KMS udfører uden brugerbetaling rådgivning, begrænset brugerafprøvning af data, vejledning og regelfortolkning i matrikulære spørgsmål, drift af arkivsamlinger og bibliotek mv., drift og udbygning af overordnede net samt visse internationale opgaver. Ligeledes udføres den del af den matrikulære sagsbehandling, som ikke er omfattet af gebyropkrævning (se opgavetype II) uden brugerbetaling. Endelig udfører KMS som sektorforskningsinstitution forsknings- og udviklingsopgaver, hvor data stilles til rådighed uden brugerbetaling. Endvidere findes visse data gratis på KMS hjemmeside. Bilag 2 oplister KMS's gratisprodukter pr. 01.01.2003.

Type II. Myndighedsopgaver med fuld omkostningsdækning

Opgavetyperen består dels af opgaver, der er finansieret ved gebyropkrævning, dels af andre opgaver inden for myndighedsområdet, hvor der kræves fuld brugerbetaling.

KMS udarbejder matrikulære godkendelser, og for visse sager opkræves i henhold til lovbekendtgørelse 265 af 10. april 2000 om udstykning og anden registrering i matriklen et ekspeditionsgebyr for registreringen. Gebyrer fastlægges således, at der opnås fuld dækning af de langsigtede gennemsnitsomkostninger ved selve ekspeditionen af registreringer i matriklen.

Udover myndighedsopgaver, der er finansieret af gebyrer, opkræves fuld omkostningsdækning for særlige rekvirerede myndighedsopgaver, herunder konsulentydelse. Kendetegnende for særlige rekvirerede myndighedsopgaver er, at der er tale om rekvirerede specialløsninger, der ikke indgår i KMS's generelle eller planlagte opgaveløsning. Princippet for prisfastsættelse af en sådan ydelse er opkrævning af fuld brugerbetaling, hvilket er i overensstemmelse med Finansministeriets retningslinier for prisfastsættelse af data fra offentlige registre.

Tilsvarende opkræves fuld brugerbetaling for distributionsomkostningerne ved levering af nøgledata, der er gratis, jf. opgavetype I.

Type III. Myndighedsopgaver med delvis brugerbetaling

Opgavetyper kan underopdeles i to forskellige opgavetyper afhængig af brugerbetalingsandelen.

1. Myndighedsopgaver med nedsat brugerbetaling (75%)

Under denne opgavetype produceres, ajourføres og sælges forskellige kortprodukter, primært landsdækkende. Brugerbetalingsandelen baserer sig på en prisfastsættelse, der skal give en 75%'s dækning af de langsigtede gennemsnitsomkostninger.

Opgavetyper omfatter dels matrikelkortdatabasen (Det digitale Matrikelkort og andre matrikulære data såsom måloplysninger mv.), dels topografiske datasamlinger (den topografiske grundkortdatabase (TOP10DK) samt andre topografiske datasamlinger).

Den nedsatte brugerbetalingsandel er udtryk for det samfundsmæssige bidrag til etablering af en ensartet, landsdækkende og ajourført infrastruktur på kort- og geodataområdet. En infrastruktur, som samtidig er til gavn for mange primære brugere af produkterne. Brugerbetalingsandelen er således udtryk for en samlet vurdering, dels af muligheden for markedsmæssig finansiering på området, dels af den samfundsmæssige gevinst ved en koordineret og samordnet infrastruktur.

2. Myndighedsopgaver med betydelig nedsat brugerbetaling (25%)

Under denne opgavetype produceres, ajourføres og sælges forskellige søkortprodukter. Brugerbetalingsandelen baserer sig på en prisfastsættelse, der skal give en 25%'s dækning af de langsigtede omkostninger.

Brugerbetalingsandelen baserer sig for søkortenes vedkommende på opgørelse af omkostningerne ved selve søkortpro-

duktionen. Selve søpmålingen varetages af forsvarets opmålingsskibe, og disse omkostninger indgår ikke i beregningen af brugerbetalingsandelen. Området er herudover reguleret ved internationale aftaler, hvor Danmark af hensyn til søsikkerheden har forpligtet sig til at fastsætte en særlig lav pris. Den betydeligt nedsatte brugerbetaling har til hensigt at udbrede anvendelsen af standardiserede, ajourførte søkort med det formål at undgå ulykker til søs.

På grund af de særlige befolkningsmæssige og geografiske forhold hører under denne opgavetype endvidere kortlægning, herunder søkortlægning, på Grønland og Færøerne. Den relative lave brugerbetalingsandel i disse geografiske områder er udtryk for den danske stats bidrag til at sikre kortlægning af de pågældende områder, hvor statens interesser og forpligtelser langt overstiger brugerbetalingsmulighederne.

Type IV. Øvrige opgaver med minimum fuld omkostningsdækning

KMS kan påtage sig at udvikle og levere særlige produkter i form af specialopgaver på områder, hvor der er fri konkurrence. Opgaverne omfatter typisk særlige tilrettede produkter sammenstillet med andre data. Det kan også være kombinationer, hvor data fra KMS sammenstilles og bearbejdes sammen med data eller informationer fra den private sektor eller andre offentlige leverandører.

Øvrige opgaver skal kunne udgå af produktionen, samtidig med at KMS opretholder opgavevaretagelsen på myndighedsområdet.

Princippet for prisfastsættelse af datasamlinger under øvrige opgaver er, at de langsigtede gennemsnitsomkostninger som minimum skal dækkes. I modsat fald skal aktiviteten bortfalde.

4. Procedure ved prisfastsættelse, prisregulering og efterkalkulation

Priserne på KMS's produkter og ydelser skal fastlægges ud fra de prispolitiske retningslinier, der fremgår af nærværende redegørelse.

Prisfastsættelses- og prisreguleringsprocedure

I forbindelse med prisfastsættelse og den efterfølgende prisregulering af de enkelte datasamlinger, hvor der opkræves brugerbetaling, skal KMS følge en fast procedure, hvis hovedelementer er:

1. Fastlæggelse af opgavekategori (myndigheds - eller øvrig opgave) og indplacering under opgavetyper
2. Beregning af udgifter, herunder fordeling af fællesomkostninger
3. Budgettering af indtægter, herunder indregning af rabatter
4. Prisfastsættelse
5. Efterkalkulation
6. Prisregulering

I Miljøministeriets vejledning om KMS's produkter og priser (2003) har Miljøministeriet fastsat nærmere bestemmelser for de enkelte elementer i prisfastsættelses- og prisreguleringsproceduren.

Det påhviler KMS at sikre, at der for hver datasamling med brugerbetaling foreligger skriftlig dokumentation af alle elementer i ovenstående procedure. Dokumentationen opbevares af KMS.

I forbindelse med efterkalkulation forud for en evt. prisregulering gøres for nogle opgavetyper brug af en afvigelsesmargin i forhold til den fastsatte brugerbetalingsandel.

For myndighedsopgaver med nedsat brugerbetaling (75%) tillades en afvigelsesmargin på +/- 10%-point over den fastsatte beregningsperiode i forhold til den fastsatte brugerbetalingsandel. Den relativt store afvigelsesmargin er udtryk for, at udvikling, vedligeholdelse og ajourføring af de store kortværker er en stor og omkostningstung opgave. Prisfastsættelsen, der baserer sig på et udgiftsbudget og et skøn over den forventede omsætning, må derfor nødvendigvis være forbundet med en vis usikkerhed. Afvigelsesmarginen skal derfor på den ene side sikre, at den relativt høje brugerbetalingsandel i rimelig grad fastholdes, og på den anden side muliggøre en vis kontinuitet, idet slutbrugerprisen opgjort i faste priser som udgangspunkt fastholdes i hele etablerings-/ajourføringsperioden.

For myndighedsopgaver med betydelig nedsat brugerbetaling (25%) tillades en afvigelsesmargin på +/- 5%-point over den fastsatte beregningsperiode i forhold til den fastsatte brugerbetalingsandel. Den relativt lave afvigelsesmargin er udtryk for, at udvikling, vedligeholdelse og ajourføring er knap så omkostningstung, hvorfor budgetteringen vurderes at kunne ske med en større sikkerhed.

5. Formidling

Nærværende redegørelse vil sammen med Miljøministeriets vejledning til KMS om priser og produkter blive offentlig-

gjort på KMS's hjemmeside på internettet sammen med en oversigt over arten og omfanget af gratis produkter, standardprodukter mv. En oversigt over priser og produkter ajourføres desuden løbende på KMS's hjemmeside på internettet. Endvidere vil en oversigt over satserne på gebyrområdet fremgå af de årlige finanslove samt af KMS's hjemmeside.

6. Ændringer af prispolitiske retningslinier

På de årlige finanslove vil der blive redegjort for ændringer i de prispolitiske principper og bestemmelser i forhold til nærværende redegørelse.

Bilag 1: KMS's produkter og ydelser opdelt på datasamlinger med brugerbetaling pr. 1.1.2003

	Datasamlinger	Eksempler på produkter
A. Myndighedsopgaver	Landsdækkende matrikulær samling af ajourførte og godkendte registreringer (gebyrerne)	Myndighedsgodkendelse og registrering af indsendte matrikulære sager.
	Distributionen af datasamlinger hvor data er gratis	Søkortrettelser. Matrikelregisteret Fikspunktsregisteret Ajourføring af det digitale matrikelkort for offentlige myndigheder, der har erhvervet kortet F.eks. tilskudsfinansierede forskningsprojekter, Udarbejdelse og levering af resultatet fra rekvirerede myndighedsopgaver som indeholder sammenstillede eller gratis data
	Særlige rekvirerede myndighedsopgaver, hvor data er gratis eller hvor data sammenstilles fra databaser med brugerbetaling	Udarbejdelse og levering af tillægsydelser til myndighedsopgaver, som indeholder sammenstillede eller gratis data
	Den Topografiske Grundkortdatabase (TOP10DK)	Landsdækkende løsning af TOP10DK, Analoge - og digitale kort
	Datasamlinger af afledte topografiske kort i forskellige måleforhold	Udtræk og tilhørende anvendelsesrettigheder på kortudsnit over f.eks. et amt eller en kommune.
	Digitalt matrikelkort	Analoge og digitale matrikelkort
	Topografiske grundkort data og søkort, Grønland	Grønlandske kort
	Topografiske grundkort data og søkort, Færøerne	Færøske kort
	Søkortdatabaser og nautiske publikationer i Danmark	Digitale og analoge søkort, Den danske havnelods, Søsportskort og Det levende Søkort
B. Øvrige opgaver	Opmåling og geodæsi	GPS-tjeneste til f.eks. landbruget (Spot FM),
	Kortlægning	Topografisk Atlas og Det Levende Danmarkskort
	Forskning og Udvikling	Rekvireret forskning
	Koordination og samordning	Specielt udviklede produkter i samarbejde med andre f.eks. vedrørende transportsektorens brug af stedbestemt information

Note: Som følge af Budgetanalysen, maj 2002 vil KMS udfase en række af ovennævnte produkter i de kommende år.

Bilag 2 Gratisprodukter pr. 01.01.2003

KMS's gratis produkter udvikles løbende – og liste herover ajourføres på KMS's hjemmeside. På nuværende tidspunkt er det muligt uden betaling at erhverve følgende produkter eller ydelser:

Via internettet – på KMS's hjemmeside:

- Topografisk kort over Danmark 1:2.000.000
- Topografisk kort over Danmark 1:850.000
- Kortvisningsprogram (VisIT 4.0)
- Søkortrettelser
- Beregningsprogram (KMSTrans)
- Matrikelinfo – opslag i matrikelregistret
- Find et sted – opslag ud fra stednavn i topografiske kort i 1:3.200.000, 1:300.000. og 1:100.000
- Det danske Kvadratnet

Via internettet – på Info-databasens hjemmeside:

- Infodatabase for Danmark
- Infodatabase for Grønland

Hos KMS på Rentemestervej:

Adgang til samlinger mv.

- KMS's forskningsbibliotek
- Historiske og aktuelle matrikulære og topografiske produkter
- Landsdækkende flyfotosamlinger fra 1954-2002
- Data fra matrikel- og fikspunktregisteret

Rådgivning i begrænset omfang af offentlige myndigheder, borgere m.m. vedrørende matrikulære og topografiske spørgsmål samt brug af produkter

Svar på spørgsmål om søkort og/eller flyfoto

Forskningsresultater og -data til rådighed for national og international forskning